

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN QUỐC TUẤN

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG
TƯ VẤN HƯỚNG NGHIỆP CHO HỌC SINH
TRƯỜNG THPT TỈNH THÁI BÌNH

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN QUỐC TUẤN

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG
TƯ VẤN HƯỚNG NGHIỆP CHO HỌC SINH
TRƯỜNG THPT TỈNH THÁI BÌNH

Chuyên ngành: QUẢN LÝ GIÁO DỤC
Mã số: 60.14.01.14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. TRẦN THỊ MINH HUẾ

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tên tôi là: **Nguyễn Quốc Tuấn**

Công tác tại: Trường Trung học phổ thông Bắc Đông Quan, huyện Đông Hưng, tỉnh Thái Bình.

Tôi xin cam đoan: Luận văn này là công trình nghiên cứu thực sự của cá nhân tôi, được thực hiện dưới sự hướng dẫn khoa học của TS. Trần Thị Minh Huế.

Các số liệu, kết quả nghiên cứu được trình bày trong luận văn này là trung thực và chưa từng được công bố trong các luận văn khác.

Tôi xin chịu trách nhiệm về nghiên cứu của mình.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2014

Tác giả

Nguyễn Quốc Tuấn

LỜI CẢM ƠN

Tác giả luận văn xin chân thành cảm ơn quý các Cô, các Thầy của Trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên, các quý thầy cô đã trực tiếp tham gia giảng dạy lớp cao học K20, cung cấp các kiến thức cơ bản, sâu sắc, động viên cho học viên K20 nói chung và cho tác giả luận văn nói riêng trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và triển khai đề tài.

Tác giả xin bày tỏ sự biết ơn sâu sắc đến TS. Trần Thị Minh Huệ, người trực tiếp hướng dẫn, tận tình giúp đỡ, bổ sung kiến thức và phương pháp luận để tác giả hoàn thành luận văn.

Xin chân thành cảm ơn Sở Giáo dục & Đào tạo tỉnh Thái Bình, các phòng ban, cán bộ quản lý các trường THPT huyện Đông Hưng, tỉnh Thái Bình, các đồng nghiệp và học sinh đã tạo điều kiện thuận lợi để tác giả hoàn thành luận văn này.

Trong quá trình học tập và nghiên cứu, bản thân tác giả đã có nhiều cố gắng, song không thể tránh khỏi những thiếu sót. Kính mong nhận được sự chỉ dẫn, đóng góp ý kiến quý báu của quý các Cô, các Thầy, cán bộ quản lý các trường, các đồng nghiệp và các bạn.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2014

Tác giả

Nguyễn Quốc Tuấn

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ.....	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	3
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu.....	3
4. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
5. Phương pháp nghiên cứu	3
6. Phạm vi nghiên cứu.....	4
7. Cấu trúc luận văn	5
Chương 1: LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG TƯ VẤN HƯỚNG NGHIỆP CHO HỌC SINH Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG	6
1.1. Vài nét về lịch sử vấn đề nghiên cứu.....	6
1.1.1. Ở nước ngoài.....	6
1.1.2. Ở Việt Nam	12
1.2. Những khái niệm công cụ	14
1.2.1. Tư vấn	14
1.2.2. Hướng nghiệp.....	14
1.2.3. Hoạt động tư vấn hướng nghiệp cho học sinh THPT	14
1.2.4. Quản lý hoạt động tư vấn hướng nghiệp cho HS ở trường THPT.....	15
1.3. Một số vấn đề lý luận về công tác tư vấn hướng nghiệp ở trường trung học phổ thông	17
1.3.1. Đặc điểm của học sinh trung học phổ thông.....	17

1.3.2. Nhiệm vụ của giáo dục trung học phổ thông	18
1.3.3. Hoạt động tư vấn hướng nghiệp ở trường trung học phổ thông	19
1.4. Quản lý hoạt động tư vấn hướng nghiệp ở trường THPT	29
1.4.1. Cơ sở pháp lý	29
1.4.2. Nội dung quản lý hoạt động tư vấn hướng nghiệp ở trường THPT	31
1.4.3. Các phương pháp quản lý hoạt động tư vấn hướng nghiệp	35
1.5. Những yếu tố ảnh hưởng đến việc quản lý hoạt động tư vấn hướng nghiệp	36
TIÊU KẾT CHƯƠNG 1	38
Chương 2: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG TƯ VẤN HƯỚNG NGHIỆP Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG TỈNH THÁI BÌNH	39
2.1. Khái quát về khảo sát thực trạng	39
2.1.1. Khái quát tình hình địa lí, kinh tế, xã hội và giáo dục tỉnh Thái Bình	39
2.1.2. Mục tiêu khảo sát	41
2.1.3. Nội dung khảo sát	41
2.1.4. Khách thể khảo sát	41
2.1.5. Phương pháp khảo sát	41
2.1.6. Thời gian khảo sát	42
2.2. Thực trạng vấn đề chọn nghề của học sinh THPT	42
2.3. Thực trạng nhận thức về hoạt động tư vấn hướng nghiệp và quản lý hoạt động tư vấn hướng nghiệp cho học sinh ở trường THPT	45
2.3.1. Nhận thức về tư vấn hướng nghiệp của học sinh	45
2.3.2. Nhận thức về tư vấn hướng nghiệp của cán bộ quản lý và GV	45
2.4. Thực trạng hoạt động tư vấn hướng nghiệp cho học sinh ở trường THPT tỉnh Thái Bình	49
2.4.1. Thực trạng thực hiện các nhiệm vụ tư vấn hướng nghiệp	49
2.4.2. Thực trạng thực hiện nội dung tư vấn hướng nghiệp cho học sinh ở trường THPT	50

2.4.3. Thực trạng hình thức tổ chức hoạt động tư vấn hướng nghiệp.....	51
2.5. Thực trạng quản lý hoạt động tư vấn hướng nghiệp cho học sinh ở trường THPT tỉnh Thái Bình.....	52
2.5.1. Thực trạng nội dung quản lý hoạt động tư vấn hướng nghiệp	52
2.5.2. Thực trạng phương pháp quản lý hoạt động tư vấn hướng nghiệp	54
2.5.3. Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động tư vấn hướng nghiệp.....	55
2.6. Đánh giá chung về khảo sát thực trạng	58
TIÊU KẾT CHƯƠNG 2	59
Chương 3: CÁC BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG TƯ VẤN HƯỚNG NGHIỆP CHO HỌC SINH Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG TỈNH THÁI BÌNH	60
3.1. Nguyên tắc đề xuất biện pháp.....	60
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo tính mục tiêu giáo dục.....	60
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính kế thừa	61
3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính thực tiễn	61
3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính hệ thống	62
3.1.5. Nguyên tắc đảm bảo tính hiệu quả, tính toàn diện	62
3.1.6. Nguyên tắc đảm bảo tính khả thi	63
3.2. Một số biện pháp quản lý hoạt động tư vấn hướng nghiệp cho học sinh ở trường THPT tỉnh Thái Bình.....	63
3.2.1. Đẩy mạnh tuyên truyền về tư vấn hướng nghiệp cho giáo viên, học sinh và phụ huynh học sinh.....	63
3.2.2. Xây dựng kế hoạch tư vấn hướng nghiệp phù hợp với điều kiện tổ chức của nhà trường, điều kiện địa phương và nhu cầu của học sinh	68
3.2.3. Chỉ đạo đổi mới nội dung hoạt động tư vấn hướng nghiệp theo hướng đáp ứng yêu cầu thực tiễn.....	71
3.2.4. Tăng cường đổi mới phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động tư vấn hướng nghiệp	75

3.2.5. Phối hợp và huy động hiệu quả các lực lượng giáo dục ngoài nhà trường tham gia hoạt động tư vấn hướng nghiệp cho học sinh	80
3.2.6. Tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, kinh phí cho hoạt động tư vấn hướng nghiệp.....	82
3.2.7. Bồi dưỡng năng lực tư vấn hướng nghiệp cho giáo viên, tư vấn viên.....	83
3.2.8. Xây dựng và sử dụng hiệu quả các địa chỉ tư vấn hướng nghiệp cho học sinh	84
3.3. Mối liên hệ giữa các biện pháp	85
3.4. Khảo nghiệm tính cần thiết và khả thi của các biện pháp	86
3.4.1. Mục tiêu	86
3.4.2. Cách thức khảo nghiệm.....	86
TIÊU KẾT CHƯƠNG 3	89
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	90
1. Kết luận	90
2. Khuyến nghị.....	92
2.1. Đối với Bộ Giáo dục và Đào tạo.....	92
2.2. Đối với Sở Giáo dục và Đào tạo Thái Bình.....	92
2.3. Đối với các trường trung học phổ thông ở tỉnh Thái Bình	93
2.4. Đối với trung tâm Hướng nghiệp và GDTX các huyện.....	93
2.5. Đối với gia đình học sinh.....	93
2.6. Đối với địa phương	94
TÀI LIỆU THAM KHẢO	95
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CBQLGD	: Cán bộ quản lý giáo dục
GD & ĐT	: Giáo dục và Đào tạo
GDHN	: Giáo dục hướng nghiệp
GV	: Giáo viên
HS	: Học sinh
THPT	: Trung học phổ thông
TVHN	: Tư vấn hướng nghiệp

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Nhận thức của CBQLGD và GV về ý nghĩa của hoạt động tư vấn hướng nghiệp cho học sinh ở trường THPT	46
Bảng 2.2. Nhận thức của CBQLGD và GV về nội dung của hoạt động tư vấn hướng nghiệp cho học sinh ở trường THPT	47
Bảng 2.3. Nhận thức của CBQLGD và GV về nội dung quản lý hoạt động tư vấn hướng nghiệp cho học sinh ở trường THPT.....	48
Bảng 2.4. Thực trạng thực hiện các nhiệm vụ tư vấn hướng nghiệp cho học sinh ở trường THPT	49
Bảng 2.5. Thực trạng thực hiện nội dung tư vấn hướng nghiệp cho học sinh ở trường THPT.....	50
Bảng 2.6. Thực trạng hình thức tổ chức hoạt động tư vấn hướng nghiệp cho học sinh	51
Bảng 2.7. Thực trạng nội dung quản lý hoạt động tư vấn hướng nghiệp cho học sinh	52
Bảng 2.8. Thực trạng phương pháp quản lý hoạt động tư vấn hướng nghiệp cho học sinh	54
Bảng 2.9. Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động tư vấn hướng nghiệp cho học sinh.....	56
Bảng 3.1. Kết quả khảo nghiệm tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp.....	87